

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivétellel.

Hirdetési díj
Négy hasábról heti 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és hosszabb
hirdetéseik alkalmával a fent
olvasott áraknál 10-20%
Bélyegdíj minden külföldi
kiszámlán 20 kr.

„Nyitólér”-ben megjelenő köz-
löny minden heti 20 kr.
Hirdetéseik felvételére a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHY-
IMRE H. könyv. iróházában is.
Név nélkül vagy börtönmentesül
bármilyen kéziratos nem vétel-
nek fogadják.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 ft.—kr.
Fél évre . . . . . 5 „—
Negyed évre . . . . . 2 „—
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi és anyagi minde-
den közérdeklődésére, továbbá
azaz földrajzi, a szerkesztésben
börtönmentesül küldendő.
Előfizetési helyben
TRIEGGI K. LAJOS és IG.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
latban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában és a postahivatalok
nyomdájában is.

A mi mágnásaink.

(K. B.) Ma, az anyagi küzdelem korában, csak azon nemzetnek van jövője, mely nemzetnek mind a három osztálya: mágnás-osztály, középosztály és a köznépe egyenlő hűséggel teljesíti hazafiai kötelességét. A mi köznépe ellen e tekintetben nincsen panasz, úgy szeretni a hazát, mint a magyar köznépe, egy nemzet köznépe sem képes. Még a nyomasztó adót is, melyet a hazába öltetnek rá, ráértik, ha teheti, szívesen megfizeti, azon reményben, hogy ez által a haza sorsa javulni fog. Középosztályunk szintén eleget tett a múltban hazafiai kötelességének, eleget tenne most is, ha vagyon állapotát a szülőföld zsidóság annyira meg nem rongálta volna. Egyedül mágnásosztályunk az, mely dacára annak, hogy még most is óriási vagyonnal rendelkezik, nem teljesíti kötelességét oly mértékben, mint a hogy a haza megvárná tőle!

Mária Terézia uralma, bármennyire dicsőítik is ez asszonykirályt a bérencz tollu történetírók, annyira ártott nekünk, hogy uralmának káros utóhatásait még most is érezzük. Ő volt az, ki főurainkat Bécsbe csábította, udvaroncokká tette és germanizálta. A magyar főur csak annyiban volt magyar, hogy birtokai e hazában feküdtek, — különben szive, nyelve, szokása, ruházata német volt. Így tartott ez sokáig. Főuraink idegen nevelésben részesültek; még a legnagyobb magyar, Széchenyi is csak férfi korában tanult meg magyarul. Oly idegen, annyira nemzetietlen volt a magyar mágnás osztály, hogy Petőfi így dicsőítette őket: „Ti fekélyek e hazának testén! . . .

Ma már az ellenük emelt panaszok némileg enyhülni kezdenek, de még sem annyira, hogy alapos kifogásokat ne lehetne tenni ellenük. Igaz, hogy főuraink nagyobb része ma már itthon él, közülök többen a közélet terén dicséretesen működnek, nevelésük is inkább magyaros már ma, — de a nagy többség még mindig magán viseli azon elkorcsosító bélyegyet, melyet Mária Terézia uralma őseikre nyomott.

A mi mágnásaink legnagyobb része, dacára annak, hogy a haza őket — ingyen — a legduzsabban táplálja, mai napig se tudja azt, hogy a haza tőlük munkásságot, áldozatkészséget is követel. Hol a komoly munka tere van, ott ritkán látjuk őket, hanem igenis jelen vannak balletek előadásá alkalmával — és a lövőversenyeken! E két passió tölti be szívüket, mely többnyire olyan sivár, mint a Sahara homokja!

Szegény Széchenyi! ha tudta volna ő, hogy a lövőversenyek nem a lövésztés előmozdítóivá lesznek, hanem állatkínzás sá fajúlnak a pusztán a főuri körök unalmának elűzésére szolgálóknak: de hogy agítált volna a lövőversenyek meghonosítása mellett!

Angliát nem köznépe, se nem a középosztálya, hanem mágnásai tették nagygyá. Az angol mágnások mindig ott állanak a nemzeti mozgalmak élén, vezetik nemzetüket a szellemi és anyagi boldogulás terén, —ők arisztokraták — azaz a legjobbak — a szó valódi értelmében, — míg a mi mágnásaink közül kevés érdemli meg e szép nevet: arisztokraták.

Pedig milyen könnyű a magyar mágnásnak kitűnni, a nemzet élére állani, hasznát hajtani hazájának, ha egy kis jóakarat van benne! Arisztokrata nemzet vagyunk, a tekintélyeknek szeretünk hódolni. Lépjön fel egy mágnás valamely téren, birjon bár kevés tehetséggel, rögtön akadnak követői. Ott van rá az élő példa: gróf Zichy Jenő. Még a legőszintebb követői sem mondhatják róla, hogy valami

nagy lángész, de van benne akarat-erő és csodákat művel a magyar ipar felvirágztatása terén. Származott volna csak a középosztályból, működésének nem lett volna szádrésznyi sikere. Vagy ott van gr. Károlyi István. Mondott egyszer egy jó toasztot, megszavaztatta Szatmár-megye közgyűlésén az 1%-os pótdadót a Széchenyi-társulat javára, — és ezek miatt — melyek önmagukban véne nem valami nagy dolgok — mint nagy embert ünneplik.

A nagyobb rész még ennyit se tesz, hanem minden haszon nélkül fecseleli el életét, melyet pedig a közjó érdekében kellene felhasználni. És ennek dacára újabb időben a mi mágnás-osztályunk még népszerűséghez is jutott!

A népszerűséget az által szerezte meg, hogy leszavazta a keresztények és zsidók közötti házassági javaslatot s nem engedte a zsidó-rabbinust bejutni a főrendiházba. No így, felhasználva az uralkodó szenvdeli áramlatát, — könnyű népszerűséghez jutni! De vannak — ha már utána vágyik valaki — a népszerűségnek nemesebb utjai is!

Ezen uton szeretnők látni mágnásainkat, hogy nemzetünk olyan fa lehetne, melynek gyökereit a köznépe, derekát a középosztály, lombkoronáját pedig a mágnás-osztály képezné!

— A forrongó Balkán. A porta készülő dései az utóbbi napokban gyorsított ütemben haladnak. Az Ázsiából érkezett csapatokat sietve Szalonikibe viszik. A helyzet nagyon aggasztó s az ellenségeskedés megkezdése igen valószínűvé vált. Biztosra vehető, hogy a háború kitörése a konferencia tárgyalásainak egyszerevéget vet. Athénban is azt hiszik, hogy elkerülhetetlen a háború. A szerb csapatok készülnek átépni a bolgár határt Szófia és Widdin közelében. Belgrádból megzafolják azt a hírt, mintha a király ellen összeesküvés jött volna létre, ellenben Konstantinápolyban egy maczedóniai forradalmi bizottságot fedeztek fel, melynek több tagját el is fogták.

Lord Shaftesbury.*)

A gyakorlati keresztényesség ezen őz előharczoja a szegények és elhagyottak e nagynevű barátja, október 1-sőjének délutánján hunyt el. Egész Anglia gyászolt a legnemesebb fia fölött. Már a következő vasárnapon a legtöbb londoni katedrálisban megemlékeztek róla, mint a segélytelenek jövevényjéről s melyen gyászoló érzelmekkel emlegették halálát. Október 8-án, mielőtt halandó részeit átállították volna a családi sírboltba, koporsója fölött a westminsteri apátságban fölemelő hatású gyászistentiszteletet tartottak. Fejedelmi személyek küldtek koszorúkat sarkophagjára. London város községának október 15-iki ülésein egyhangulag elhatározták, hogy az elhunyt emberbarát érdemei elismerésül márványszobrot állítsanak neve emlékére a Guildhallban, vagyis a City tanácsházában.

Gróf Shaftesbury Antal Ashley Cooper, az 1861-ben II. Károly angol király által peeri méltóságra emelt nagyírú család ivadéka, 1801. április 28-án született. Huszonöt éves korában, gondos nevelést és önállóságot nyerve a nyilvános életre, mint Lord Ashley, az angol alsóház tagjai közé választották be. A családi hagyomány a whigek, e liberális párt közé vezette őt. De politikai önállóságot egyik pártnak sem áldozta fel feltétlenül. Wellington alatt az indiai ügyekkel foglalkozott; 1834-ben az admirális lordjává lév; Peel második miniszteriumába azonban szocial politikai okokból nem lépett be s 1851-ben, atyja halála után, mint Earl of Shaftesbury, állépett a felsőházba, melynek politikai munkáiban egész haláláig élénk részt vett.

Mikor az ifjú gróf a harminczas évek elején kilépett a nyilvános élet küzdterére, akkor ünnepelte Wilberforce Vilmos, az 1833-ban elhunyt angol philanthrop, a rabszolgák e nagy barátja, kibeszélhetetlen küzdelmek árán kivívott diadalait. Lord Ashley pedig az egyház és az állam részére új lelki életet munkáló evangélikus pártra támaszkodva keresett philantropikus törekvései számára új ösvényeket. Ezt ő mindhatalmasabban előlépő s az emberi erőket könyörtelenül igénybe vevő

ipar által okozott bajok elleni küzdelemben találta föl. Mindenek előtt a gabonavámok ellen szóltat fel, melyek az angolországi szegények mindennapi kenyerét megdrágították és képviselősege árán is megmaradt ellenmondása mellett. Majd pozitív javaslatokkal lépett a gyári munkások érdekében a parlament elé. Az évek folyamán ő töle eredtek, neki köszönhetők léteőket legnagyobb részét mindazon törvények, melyek gyár vagy munkásvédelmi törvények közös névvel nevezetnek. A bérért dolgozó asszonyok és gyermekek ügyét különös gondoskodása tárgyává tette. Személyesen elment a gyárvarosok és a bányavidékek gyáraiba és bányába és visszatérten Londonba, huzamos és gyakran meg nem értett munkában kezdte el támadásait, a társadalomban, a parlamentben, a sajtóban és nyilvános gyűlésekben egyaránt, a létező gyártörvény ellen, vagy jobban mondva, egy ilyennek nemléte, hiánya miatt. Végre győzött is, amennyiben 1840-ben egy törvény betiltá, hogy az asszonyok és a még tizenhárom évet el nem ért gyermekek a bányákban dolgozhassanak; 1850-ben pedig az általa ismételtén sürgetett, ugynevezett tíz órai munkát rendelő törvény is megnyerte a parlament többségét. Majd egy pótlék törvényjavaslata is törvényerőre emelkedett, az t. i., mely az asszonyok és gyermekek részére megkurtított munkaidőt reggeli 6 és esteli 6 óra közé rendelté téteti. E törvények szolgálták mintal a német, belga és francia hasonlirányú törekvések előtt.

Ezek szerint általában véve úgy tekinthető Lord Shaftesbury, mint a társadalmi reformok előharczoja. Teljes igazsággal mondhatta ő a múlt évben, mikor London városa által diszpolgárrá választott meg, hogy bármennyi kívánni valót hagyjanak is fenn a mai londoni szegény munkások erkölcsi és gazdasági viszonyai, a jelenkor körülményeit az ötven év előttiékkal távolról sem lehet összehasonlítani. — Utolsó éveiben ifjú lelkesedéssel ragadta meg azon gondolatot, hogy a munkásosztály lakásviszonyait javítani kell. A keresztény társadalmi reform más képviselőivel szövötközve mint munkásházakat építtetett és egész utcákat és városrészeket olcsó, kényelmes és egészséges munkás otthonokkal töltött meg, melyekben a kézművesek korábbi nyomorúságos lakásai helyett jó otthonokat találhassanak s melyeket lassankint sajátjaik is megszerezheszenek.

A másik feladat, melyre Lord Shaftesbury életerejét szentelte, a lelki és erkölcsi nyomorúság, a szegénység, és a bűn eleni küzdelemben állott. Mindenekelőtt a gyermekekre fordítá figyelmét. Minden személyt illethető veszedelem tekintetbe vétele nélkül behatolt a legárheddebb utcákba és házakba szavai és tisztelettel parancsoló személyisége által kivitte, hogy a kicéhezett, testben és lélekben nyomorék gyermekek gondjai alá adatk. Ezekkel alapította meg az ugynevezett rongyos fiúk iskoláit (Ragged Schools). A gondjai alá bízottaknak további előmenetelére is kiterjesztette figyelmét. Halála óráján több, mint 300,000 ilyen, testi és lelki nyomorból megmentett emberre tekintett vissza. Az „utcai arabokat”, a „főváros eme pestisét” ugynevezett cipőtisztító brigádokba gyűjtötte, a napi munka után oktatásban részesítette, taktakésságra szoktatta őket és oda vitte a dolgot, hogy a város kabatos fiúk csakhamar szivesen nézett alakjaivá váltak London utcai képének. A hivatásszerű tolvajok czéhére is hatni igyekezett. Egyszer többet összegyűjtött köztőlök 700 na, velök magokkal beszélendő meg az eszközöket és az utakat, hogy miként juthatnának rendes tevékenységü életmódhoz és miként lehetnének az emberi társadalomnak hasznos tagjaivá. Es felejtethetetlen fog minden résztvevő előtt maradni azon ő tevékenysége, mely a biblia, a traktátus terjesztő a missziói társulatok, az ifjúsági egyletek, a rongyos fiúk iskoláinak évi nagy májusi gyűlésein kifejtett.

Szenvedő embertársainak szolgálatában emésztette föl éltét az elköltözött nagy lélek. Es munkásságának erje a megfeszített idevítő maradt, kit szívének egész melegével ölelt át. Azt igyekezett életmunkásságával bebizonyítani, hogy korunk társadalmi és erkölcsi bajainak gyógyszer a kereszténységben található fel. Es ezt megmutatni kortársai közül senkinek sem sikerült úgy mint neki. Azok sem támadhatták meg tőle tiszteletöket, kik nem tekintették rokonszenvenvel ő, evangéliumhoz való határozott ragaszkodását. — Úgy tekintjük őt, mint az egyház urától nagy feladatot végzésére hívott kegyes és alázatos keresztényt, ki, bár elköltözött innen, odaadó szeretetének munkái által még mindig itt él mi köztünk és beszél mi hozzánk.
A N. Ev. Kz. után
Celky Lajos.

Nemzetközi gyümölcs és zöldség kiállításunk.

I. A magyar gyümölcs-kiállítás.
Az látszik, hogy ezen kiállítás kezdeményezői s végrehajtói már kezdetben nem voltak tisztában feladataikkal és vállalkozásuk hazai és külföldi alkalmatosságaira, fötényezőire, mérvére, horderejére és ezek előkészítésére nézve.
Az előállított eredmények azt tanusítják, hogy e kiállítás fötényezőit tulajdonképpen az esetlegesség esek s a szakértő tervezet nélkül bekövetkezett vak véletlen körülményei gyűjtötték egydvé; és csak utólagosan fogták arra rá, hogy nemzetközi kiállítással lesz, azáltal, hogy azon az osztrák tartományok gyümölcs tenyésztése is be lesz mutatva.

A katalógusban elmondatik, hogy a nemzetközi kiállításban való részvételre való felhívás olyan elkésve küldetett szét, hogy még az osztrák pomológiai egylet is kénytelen volt a részvételről lemondani; és tulajdonképp csak azon egylet elnöke gr. Attems Henrik vállalta magára és eszarkon közölte azt, hogy Galiczia és a tengerparton kívüli többi osztrák tartományok gyümölcsészetének rendszeresen összeállított képét e kiállításon bemutatva.

Elmondjuk, hogy nekünk mi lett volna előzetes fogalmunk és felfeetésünk, egy a budapesti, mint a nemzetközi gyümölcs és zöldség kiállítás arányairól és egybealkotása részleteiről. Mi azt tettük fel, hogy:

1-ór a kiállítás intézői gondoskodni fognak arra nézve, miszerint a magyar gyümölcs kiállításán mindegyik megye, minden kiválóbb gyümölcs vidék és nagyermele bemutatása tenyésztése kiválóbb válfajait; s meglegyenek ismertetve az egyes megyék föb tenyész vidékei s üzleti tekintetben jelentőséggel bíró gyümölcs és zöldség tenyész telepei és ágai és az ezekkel folytatott üzletek kiterjedése.

2-ór. Ugy kellett volna rendezkedni az intéző uraknak, miszerint a kiállításban osztrák tartományok terményein kívül, Anglia, Belgium, Németország, Franciaország, Svájc és felső Olaszország oszi és téli gyümölcseinek fő válfajai belegyenek mutatva.
Ezen bemutatásnak természetesen a különböző termelési Zonák szerint tömegesen kellett volna eszközöltetni.

Ezen teendőik eszközlése végett erősen szenvedélyes pomológiai szakértő és első sorban az egész Magyarország pomológiai állapotát részletesen ismerő embereknek kellett volna a dolog élére állani; ezek közül egy párnak külföldre is kellett volna utazni, hogy ott közvetlen észlelés és felkérés útján eszközöljék a kiállításban való részvételt; sőt ha másként a részvétel elérhető nem lett volna, a kiállításban méltónak találó gyümölcsfajokat vétel útján is behozták volna a mi kiállításunkra.

Azonban még a hazai gyümölcs tenyésztés leghirebb vidékei és tényezői is felelte szorványosan kevés számmal és hézagosan vettek részt a kiállításban.
A legtöbb megye, gazdasági egylet, uradalom, nagyermele sőt tudomást sem látszott venni e kiállításról; a legtöbb megyéből csak egy két természetű mutatta be terményeit a kiállításban, sőt sok megyéből egyetlen kiállító sem találkozott.

Nevezetesen csupán a következő megyékből voltak kiállítók: és pedig egyegy Abauj, 1. Bors 2. Bereg 3. Hajdu 7. Honf 8. Csongrád 4. Gömör 6. Esztergom 5. Pozsony 10. Szilágy 11. Moson 9. Ugocsa 12. Trencsén 13; két kiállító: Bihar, Temes, Krassó-szörény megyékből, három kiállító: Baranya, Nógrád, Zemplénmegyéből.

Ezekon és Bács s Pestmegyeken kívül a többi megyékből nem voltak egyes kiállítók.

A kiállítás zömét és legfőbb érdekességeit, a kevés számú gazdasági s kertészeti egyletet, gazdasági tanintézeteket kevés számú uradalmak, városok kertészeti és néhány nagyban tenyészítő termelési képeztek.

A következő gazdasági s kertészeti egyletek vettek részt a kiállításban: Besztercze vidéki gazdasági egylet 115-féle almával s 35 féle körtével. Békés megyei gazdasági egylet Csabán: a csabai telepről 47 faj almával és 10 faj körtével és 11 egyleti tagnak egyenkénti kiállításával.

Debreczeni kertészeti egylet kiállítását sajtó telepről s néhány tagjától. Leginkább a Csanaak József és Lengyel Imre példányai valának figyelemre méltók; különben a

bazár!
A
"Avenchez."
közönségnek tudomásul
szef ur házában Ka
előle dusan felszerelt
állatszer
tet
évek albumok, pénz-
nyakkendők és sok
annival is inkább
meggyőződhetnek az
összeköttetésemnél
rosi czéggel verse-
tel
I R.
-hez
házában.
K.
tás!
sára juttatni.
alatt tennélő
MET
ay urakkal
tet mondok az
lethelyiségem
ertebb gyárak
k azt a i. kö-
gy 16 orekvé-
gálásom által
OS,
ktár
gyérdemű kö-
gjobb anyagból
emű bór. posztó-
mek- és leány-
bb gyártmányu
emez, lag nri
aszékban,
gból dolgozó-
parburgi férfi-
posztóban és
N
mellett.
edig el nem
mód éztek,
igen tisztelt
ettel
OTTÓ.
ILIG
M
ei termésű thea és
aj köldeményekből
francia cognac fine
és ső nélkül; bra-
csékely megrendel-

a helyi lapok egy hét óta foglalkoznak vele s még az én szellemes „Suhogó” barátom is megjuhogtatja fölöttem itéletének vesszejét, perze olyasmit fogván reám, a mit soha sem mondtam. Lelke rajta, én ugyan nem haragszom érte!

Czelomat elértem, mert gondolkodóba ejtettem elég sok embert s némelyeket a szóban forgó tárgyra nézve — bocsánatot kérek, de csak kíméltem — öntudatra ébreztettem.

Annak örülök legjobban, hogy senkisé meggyarazta félre cikkemet s úgy vette azt, a mint én írtam. Nem a vallási túrelmetlenség vétette föl velem a tollat, hiszen én a római katolicizmus bizon únepelheti szentjeit, — az én reám közvetlenül épen nem tartozik, csak a magam felekezete érdekeinek szempontjából szólaltam föl. Ez pedig felfogás szerint egyáltalában nem túrelmetlenség. A ki annak kereszteli, az újra bocsánatot kérek, nem ért a dologhoz.

A mi az elemem fölhozott érveket illeti, azok sem gyöngítik meg állításomat. Hiszen magam megmondtam, hogy a szokás mindinkább terjed az olyan helyeken, hol a római katolicusok vannak többségben. De hát Debreczenben mi reformátusok kepezzük a nagy majoritást. A Csokonai, Nagy József s más iskolai ünnepek nem a minden szentes napján, nem is a temetőben, hanem a főiskola falai között tartatnak, ott, hol a kegyelemes emlékezet drága növényét, bizony mondom, a többiekkel együtt én is ápolgatom.

Tegyük a mi temetőnkét szép nyugovó helyekké; ultessék be árnyat nyújtó lombos fákkal. Ez lesz halottainkról való külső megemlékezésünk legszebb tanúja, mely többet ér az elreplő szónál, az elaluvó gyertyafénynél. Az igaz kegyelet nem keres csilglást.

Ezzel magam részéről bevezetem e nem érdektelen tárgy feletti mondanivalómat. Nem ártott ez eszmecseré senkinek, sőt tán használt valamt! 1885. nov. 8.

Csiky Lajos.

Röviden — minden polemizációt kernli akarva — feleltünk a fenti cikre, mely nem annyira a mi, mint a „Debr. Ellenőr” válaszára vonatkozik. Mi is jó protestánsoknak valljuk magunkat s hol egyháznak érdekeit küzdni kell, készen vagyunk a harczarszóval, tollal — s ha kellene: karddal is, — de nem nyugóz le bennünket annyira a felekezeti, hogy más felekezettel szemben bizonyos esetekben érintkezési pontokat fentartani ne kívánunk. Így vagyunk a halottak napjával is. Ez oly szép ünnepe a kegyeletnek, hogy abban semmi veszélyt nem látunk a protestantizmusa néve, ha e napon mi is megemlékezésünk halottainkról, sirjajukat megkoszoruzzuk, — sőt lelekelmelőnek tartjuk azt. A sirok kivilágítását, mely pusztá látványosság, egy be tétel se követeltük. Egyébiránt köztünk és az igen tisztelt tanár ur mai cikke közt vélemény-eltérés nincs, — azért részünkről mi is befejettnek nyilvánítjuk az e tárgy feletti folytatást eszmecserét.

Emlékezzünk régiekről!

Közi: Erdélyi István.

(IV.) Tamadott pedig a tűz eszében Péterfi Jakab utcában, a K á d a s A n d r á s házától; ekkor Péterfi Jakab utcában, Csapó utcában, Piacz, Czegléd, Varga és Várad utcában sok házak égének meg. A második gyuladás lött Sz. György napja után negyed nappal, Tsütörtök napon 26. Aprilis; gyuladott vala elsőben akkorbeli Városunk Birája ugmint F e k e t e s Á t y a n U r a m háza, s ekkor is Czegléd, Burgondiában, Csapó utcában sok házak égének meg; Város kerítése árkanak is nagy darabja megégett; a két gyuladásnak idején romlott meg derekasan szegény Városunk. Annakutánna is sok gyuladások voltak, de Isten beármunket oltalmazván, annyira való hatalmat nem vehettek.

1642. Eszt. A Felső esztendőben hozott öregebbik haragert építetik a V e r e s t o r o n y, F e k e t e s Á t y a n U r a m Biróságában és gondviselése által.

1664. Esztendőben Öregebbik Rákóczy György Ur Ó Nagysága Erdélyi Fejedelem, háboruban indulván, Hushagyó Kedd napján szállnak hadai Debreczenbe; Kíván a Fejedelem a városiút is zsoldos Gyalogokat, társzereket, vonó marhákat és egyéb Táborra kellő eszközöket, kiket a Város, kéntelen lévén véle, a mint lehetett, tellyesit és azon hadakkal el is bocsát; a honnan untalan való járást-kelest, jövest-menést kellett tenni a Tanácsai Rendnek. A Táboron levő Városbeli emberek vonó marhák gondviselését újabb újabb parancsolatai érkezvén a Fejedelemtnek, mely miatt történik azonban, hogy mikor három mendegelőnek azon dlog végett a Tanácsabéli emberek, ugmint Csaholy Mihály, Somogyi Mihály, és Hodosi János Uraim, találkoznak és esnek nagy véletlen a Füleki katonák kezében, mind a hárman, mint ellenség a mezőben elfogatattanak, és rabságra a Murányi tömlőtzen vitetnek. Mikor azért már alkalmas időt a Tömlőtzen sanyargának, baza küldnek közlők egyet, Hodosi János Uramat, ho y a Várost itthon szabadulásokért szorgalmaztátá. A be kességnek pedig hire zendüle azonban, és hogy az alatt mind a két részről a rabságra esteknek szabadulások lenne, ez is hallék, tágitást tőnek a raboknak sarcoltatás által való szabadulásoknak, és úgy a kiszabadulásra való jobb alkalmatosságra várakozván, mind a két Tanácsbéli emberek, ugmint Csaholy Mihály és Somogyi Mihály a Tömlőtzen meghalnak.

1656. Esztendőben lön ismét nagy tűz támadás, kit emlékeztben írásban ekképen tették és hagytak az akkori B. Fő Rendek: „Ol mely könnyullatásokra méltó s iralmas gyás a öregbule lakó edes Hazánk Debreczen Városának, miképpen véletlen Die 2-da Aprilis 11 és 12 óra között fényes nappal hirtelen tűz támadta a Kis Csapó-utcában, mely miatt sok házák és egynehány major keretek takarmányostól megégenek. Ugyanezen napon, delyesti Predicatio alatt, 5 óra tájban, hirtelen újabb tűz támadta Varga utcában F e r e n c z i P é t e r házánál, mely Czegléd utcánák mindkét sorján hirtelen által méné; Burgondiát, Csapó utcánák nagyrészét, Szapáanos, Olajos, Kis Csapó utcánák derekát, Városunknak kerítését együtt két óra alatt porrá, hamuává tevő. Sokan a rajtok valóban is alig szaladtak ki a tűz aól, sokan, kik a Templomban voltak, tsak füstet láttak kedves lakó Hazóknak és benne valójoknak, a Város kerítésén kívül is sok major kertek és aszta gok égének meg. Városunknak Fő Birája N. Dobozy István Uram személyve szent mellett levő segítő Polgár Társaival és Eszküdt Birával Lóháton útvén ejzel nappal, serenyen fáradozott, a tüzet oltatva, biztatván a szé, ény megromlottakat, a megmaradtakat szorgalmas vigyázásra intette, maga is vigyázván, nyughatatlanzkodott.”

„Ezen Aprilisnak 5 dik napján hajnal tájban, Várad utcában ismét egy ház gyuladott, ezt a mely Szolgáló-leány meggyújtotta, az is kézben akadt, Die 13 Aprilis tsak ötödik házánál a Templom mellett levő Parokhialis Házhoz ugyan Concivis Szabó István Atyánkfa szolgálója a Háznak Eszterhéjában tüzet tett, itt is a vigyázóknak jelentések miatt, a jó Istea kegyelme által, nem vehetett a tűz hatalmat, és a Szolgáló is kézben akadt.”

„Ezen Aprilisnak 5 dik napján hajnal tájban, Várad utcában ismét egy ház gyuladott, ezt a mely Szolgáló-leány meggyújtotta, az is kézben akadt, Die 13 Aprilis tsak ötödik házánál a Templom mellett levő Parokhialis Házhoz ugyan Concivis Szabó István Atyánkfa szolgálója a Háznak Eszterhéjában tüzet tett, itt is a vigyázóknak jelentések miatt, a jó Istea kegyelme által, nem vehetett a tűz hatalmat, és a Szolgáló is kézben akadt.”

Ezen két Szolgálón kívül egy B e r e t z k i M á r t o n nevű egező L a t o r e s egy Leány gyújtogatott, kik magok azt vallották, hogy cogálták és conducáltak volt őket a Város veszedelmére és tüzzel elrontására; kiknek kezében kapott levelek is lévén, Törvényes uton mint egezők ugyan tűz által exequatnak is.”

„A városunkban lévő kibeszélhetetlen nagy félelem, ejjeli és nappali rettegés, nyugtalanság miatt még az Innepusokon is az Isteni szolgálatra az Urnak házában fel nem gyülekezhettek olyan felesen mint egyébkör Városunk lakosai; hanem a tűz gyuladásoktól rettegvén, sokan az uttzáknak halgatták az Urnak beszédét a Scholabéli tudós Ifjaknak szájból, kik illendőképen az uttzákra rendeltettek a T. Predikátos Uraim gondviseléséből és tészéséből.”

(Folyt. köv)

Helyi hírek.

* Türhetlen állapotok uralkodnak a vasúti indóháznál, melyeknek illusztrálására legyen elég a következő eset, melynek valóságáról minden tekintetben kezeskedünk. — Szépszámu utazó közönség gyűlt össze tegnapelőtt, szombatán az indóház II. o. várteremében, kik a hajnali 5 óra előtt, Szatmár felé induló vonstra vártak. A III. o. pénztár nyitva volt a kellő időben, csak az I. és II. osztályú pénztár megnyitására kellett várakozni túrelmetlenül. Éppen azon perczen nyílt meg ezen pénztár, a midón a vonat indulását jelző első csengetés elhangzott. Először oly egynékel léptek a pénztárhoz, kiknek körjegyiek és szabadjegyiek igazolásra vártak; ezalatt megcsendült a második csengetés. „Mindennap így vagyunk a pénztárnok ural!” e biztossítással csillapította a személyzet a túrelmetlen jegyvárokat, kik — nehogy lemaradjanak az álmos pénztárnok miatt — hanyat homlok rohaata a III. osztályú pénztárhoz s III. osztályú jegyeikkel létek fel a II. osztályú kocsi bá, éppen a harmadik csöngetés után, mert a vonatvezető (látván a nagy zárzavart) egy percze megállította a vonatot. Képzelhetni, hogy a vermesebb utazók mily lármát csaptak a minősithetlen rendtelenség miatt. Múltán is, mert a mely vasutvonalnál ily hanyagságokat megtérnek, ott ne csodálkozzunk a sok vasúti bal eset felett sem.

* Hangverseny. Mult számunkban említettük, hogy a 39. ezred helyben működő katonái zenekara, Czapek karmester ur vezénye lete alatt s a dalárdá közreműködésével, még e hó folyamán (valószínűleg f. hó 22-én) megkezdí symphóniai hangversenyének sorát. Az első négy hangversenyre jegyek válthatók Cs a t h y K. könyvkereskedésében. Négy előadásra páholy 10 frt, ülőhely 3 frt; egy-egy előadásra páholy 3 frt 50 kr, ülőhely 80 kr, állóhely 40 kr.

* Lépések hossza. Érdekes kísérletet eszközölt városunk egyik tudós tanára, melynek eredményét a következőkben adjuk. Megmérte ugyanis 128 tanuló lépéseit. A legkisebb lépés 67, a leghosszabb 97 centiméternyi volt, leggyakrabban fordul elő a 78 centiméteres hosszúság, 87-en felül s 76 on alul már igen ritkan. A 128 mérés átlaga 80.7 centiméternyi hosszút mutat, melyet tehát öt százalék átlagos kiegyenlítés-hányad alkalmazásával egyenes irányban mértékl lehet venni. — A tanár ur egyuttal azt az érdekes észleletet is tette, hogy ugyan azon egyén lé

pének hosszúsága, életkorának emelkedésével apad. 1873-ban, midón észleleteit kezdte, egy egyénnel a lépés hossza 81 centiméter volt, 1884 ken ugyanannál márcsak 75 centiméternyi!

* Koszoruk napja. Kisújszállásról elkésvé írják lapunkok: Koszoruk borították november első napján temető kertjeink siroszlopait, fa, és márvány sírköveken szép virágkoszoruk lengedeztek. Kegyelet, szeretet tüzte azokat az új, és már mohosult sírhantokra. A sír néma rőge nem zárja el a szeretetet, el az a sírban is, megkoszoruzta a csillogó márványt, szintugy mint az egyszerű fejtűt. Szeretet, kegyelet ünnepe, ez melyet ápol a hű emlékezet, a kristály forrás szeretet. Oh mily szép és lelekelmelo, mikor hálás gyermekek teszik koszorúikat könyvek közt jó szülek hűdeg hamvaihoz, mily megdítő látni az edes anyát, mikor kedves sírjára borulva tüzi koszoruját, könyvek közt reszotó karjával ölel fejéjára egyetlen kedvesének. Megdöbentot edes látvány, midón ifjú házastárs néma fájdalommal teszi gyászkoszoruját az új sírhalomra, mely alatt rövid boldogságunk reszeése alusza végálmát. — Ily látványok voltak temetőkertjeinkben, a hálások előhöztek koszorúikat, lerakták azokat szeretteik rideg sírhantjára, lángoló szeretettel bebizonyítására. Van sírkertünkben egy egyszerű kőoszlop, melyre a szavak vesvük: „H ó s ó k p i h e n j e t e k f e l t a m a d u n k ” Igen hősök pihennek e sírhant rögei alatt, kik a csaták vémezőjéről, hozattak városunkba apolás végett, elhunytak a szent házáért kapott sebekben, itt nyugosznak e közös sírban, sírhantjaitokra nem hoznak koszorut szülőfalvaikot leányai, hisz talán azt sem tudják, hol nyugosznak poraik. De vannak itt honleányok, kik helyettetek fűltűzik e szoborra emlékoszorúikat. Most is megkoszoruzva állott a kőszobor. Elhangzott most is mohosult halmozatok a kegyeletes szót: „H ó s ó k p i h e n j e t e k f e l t a m a d u n k ” E porba omiott szép haza fel fog ujulni meg. És ti városunk hó keblü leányai kegyelettel nézettek e sírra, házáért, tiszteltetek vezettek ók el. Ön kezeikkel font koszorúikkal fonjátok körül ez emlékoszlopot évenként. „H ó s ó k ! p i h e n j e t e k f e l t a m a d u n k ! ” K. Hajdu Lajos.

* Vármegyéről. Ma délelőt a megyei közigazgatási biztosság tartott ulést, — délután pedig a fegyelmi választmány ülésezett Erős Dániel és Simay Béla város-érési jegyzők ügyében.

* Ertesítés. Ev. ref. főiskolánk tanulói f. hó 11-én, azaz szerdán a szokásos öszi segélygyűlésre indultak el városunkban. Bízalommal fordulok a jótekönyűségben kifoghatatlanul gazdag, áldozatkészségében nem közőnséghez, hogy küldőiteinket szivesen fogadni s adományaival főiskolánk szegény tanulóinak szükségén enyhíteni kegyeskedjék. A befolyó adományokról, melyeket, akár pénzben akár természetben, adassanak egyformán mely közönnyel fogadunk, kötelelősségnek tartandjuk e becess lapok olvasó közönsége előtt híven beszámolni. Debreczen, 1885. nov. 9-én. Csiky Lajos, akadémiái igazgató tanár.

* Színház. Szombaton — feles számu közönség előtt — „Nisida” ismételtetett. Röviden megemlítjük, hogy a második felvonásbeli „hurikán”-vihar ügyesebben volt rendezve, mint első alkalommal. Az operettekedvelő közönség több ízben is elvezetett találhat e látványosságban. — Tegnap eredeti történeti dráma: a „B i b o r é s g y á s z ” került szinre. A közönség zűfaloús megöltötte a színház, mely körülmény arra mutat, hogy közönségünk ízlését nem rontották meg el a ledér operettek s a szellemusnak nevezett bohózatok, hanem a magazz dramái műfaj iránt is melegen érdeklődik. Kérjük ezt je,yezébe venni a műsor összeállításánál. Az előadás — általánosságban véve — kitűnő volt. Zil a h y (Vak Béla) oly alakítást mutatott be, mely még ő töle is — kinek tehetőségét mindig érdeme szent méltattuk — meglepő volt. Híven tükrözta vissza a némes keblü, hazáját forró szeretet, vak fejedelmi ifju fájdalmát, szerelmét az anyagi Idill iránt, — s a közönség zajos taposk közt minden felvonás után több ízben hitva ki. Bebizonyította Zilhay ur ez este, hogy méltó volt azon figyelemre, melyben minden felepte alkalmával ug a sajtó, mint a közönség részesítette; őt tessék minel többször igénybevenni, mert az ő alakításában a genialitás lángját érezzük; nem szűkölködik némes hév, mely érzés és emellett előnyös megjelenés és szép, erőteljes hang nélkül s így valódi vétek, hogy dramái hős szakmájában nem érvényesítik e megbecsülhetlen előnyöket. Nagy Ipolyka (Idill) szintén remekelt. Öt nem csupán kicsinyeskedő kritika, hanem az elismerés és dicsőség babékoszoruja illeti. A hajókálási jelenetet — mely sok esetben komikus hatással bír — oly gyönyörűen adta, hogy köny csordult szeméinkből. Zilhayval együtt őt is számtalanszor kihívták. Jók voltak még: F e r e n c z y (Pál atya), kit ez alkalommal először, de őrmester dicsértünk meg, — továbbá B o k o d i (Ottmár), B o r o s s (Szendrő várnagy), — S o m o g y i (István király), és V á r a d i (Káldor) gyengek voltak. A negyedik felvonásban előforduló „V a k B é l a k o r o n a z a s z ” c. néma-keplet jól sikerült, leszámita azt, hogy azon időben se nem águztunk, se a „Hymusz”-t nem ismerték. A darab ismétlését ajánljuk Arádi ur figyelmébe. (K. B.)

* A kivándorlások. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak folyó évi október hó 15-én 43954 szám alatt kibocsátott körrendelete folytán közhírré tétetik, hogy az amerikai egyesütt államok tanácsában f. évi feb-

rúar 18-án oly törvény alkottatott, a melyne alapján az idegeneknek és külföldieknek szerződés — vagy beleegyezés alapján történő, az egyesült államokba, tartományaikba és Columbia kerületebe munkateljesítés céljálvaló behozatala eltiltatott; a részletes felvilágosítást nyújtó törvény a városi közeveléltárban 6898/885. és a rendőrkapitányság levtárában 9255 rfr. 1885. számok alatt megtékinthetők. Debreczen, 1885. novemb. 3. A rendőr főkapitányság.

* A h. tornaegylet évi tisztujtó közgyűlését, a kitűzöt helyen és időben a tagok, eddig nem tapasztalt részvevése és érdeklődése között tartotta meg. A választások eredménye a következő: Miután az egylet volt elnöke Domokos Kálmán, bokros teendői, számos elfoglaltsái miatt, több kerések daczára sem volt hajlandó újra elfogadni az elnöki tisztet; a tornaegylet lelkesülő s buzgó tornász Nagy Ferencz ügyvéd, — multévi alelnök választatot egyhangulag elnökké; ki is, miután ezen bizalmat melez szavakban megköszönte, — a közgyűlés lelkes, igaz szívöl jövő éjzenése között fogadta el az elnöki széket. Alelnökké a tornaszót pártoló Géressy Kálmán főisk. akad. tanár, — pénztárnokká, már huzamos éveken át lelkiismeretes pénzkezelölök Holvay Gyula, — orvossá Dr. Varga Géza; ügyvédé Tordai Gábor egyhangulag, — titkárrá pedig Ferencz Gula ellenében, 15 szótöbbséggel Veres Bálint választattak meg. Állandóan megválasztatott művezető: Örvényi Vilmos. — A választmány következölög alakítottot meg: Révész Bálint, Domokos Kálmán, Dané István, Szabó Soma, Tikos István, Nemes Kálmán, Örvényi Ottó, Dr. Legányi Gyula, Simonffy István, Ferencz Gyula, Könyves Tóth Sándor, Rickl Géza, Sztur Ferencz, Tóth István rendes, — Matócsi István, Takács János póttagok.

* A Fröbel-egylet tombolája. A debreczeni Fröbel-egylet választmánye november 7-én tartott tanácskozásán elhatározta, hogy az egylet által áldozatok árán fenntartott gyermekkert kiadásainak fedezésére deczember 5-én szombaton este tombola-játékkal egybekötött tanzésélyt fog rendezni. — A tombola-jegyek elárúsítására a rendező biztosság városunk szépeit, különösen pedig a fiatalabb hölgy-nemzedéket igyekezett megnyerni, s a miatt haljjuk, a felhívásnak mindenütt a legnagyobb készséggel engedtek a megkért hölgyek. — E szives készségből következőleg, van okunk reményelni, hogy maga a tanzésely is a legjobban fog sikerülni.

* Kéreltem. Mindazon m. t. urakat és ur-hölgyeket, kiknél még az ág. hitv. ev. egyház által árusított tombolajegyek vannak, tisztelget kérjük, sziveskedjenek ezen tombola-jegyeket H a n d e l Vilmos urhoz (alföldi takarékpénztár a kistéplom-bazárban) vagy J á n o s s y József ur kereskedésébe (Piacz u.) küldeni. Az ev. egyház elnöksége.

* Apróságok. Egy igen gazdag, vélenléány temetésénél. „A szegény, mily hirtelen halt meg!” — „Beh kár! és tegnapelőtt még oly jó partie volt!”

* Kovászos ugorka. Irja lapunkok e rovatból már ismert barátóje, hogy tulajdonképen nem kovászsal, hanem a kenyértészával kel az ugorkát savanyítani. Elvesztünk egy fél ökölnyi tésztát a már megkelt kenyértészatából, és langyos vízben szétmarcangoljuk, hogy darabos ne legyen, átszűrjük; a már tisztára mosott s leforrázott ugorkát új mázoz szilkebe (fazék) tesszük, a tésztás levet megszóvva ráóltjuk. Kaprot teszünk bele, leföldjük s a napra vagy a takaréklüzhely közelében helyezked el. Három nap alatt savanyunak kell lennie. Ha beköddösödött (a mi még nem penész) szedjük ki a léből az ugorkát, mossuk le hideg vízben. A savanyu levet szűrjük át a ködösségtől, s vegyítsünk tiszta meleg sós vizet ahhoz, s tegyük meleg helyre. — A savanyított ugorka rövid ideig marad ép és használató, mivel ez csak nyári élvezetre való.

Színház. 45. előadás. Holnap, kedden, bérletfolyásmban adatik: „Aszalai uram leányai”. Vigjáték 4 felvonásban. Irta: L. Aronge. Legközelebbi előadás: A h á r o m c s ó r t u k a c s a. Bohózatos operette.

Felelös szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Értesítés.

Kolozsvári egyetemen lévő elfoglaltságom lehetetlenné teszi, hogy hetenként hazajőjek, deczember 25-én tul azonban végleg itthon maradok, mely körülményt a nagyérdemi közönség becess tudomására hozván, maradtam tisztelget Debreczen, 1885. nov. 9.

Dr. Deák, fogorvos.

Liebig-fele huskivonat.

Egyedül csak akkor valódi, ha minden szelenczen-kék szin-nyomathon alálras látható.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására juttatni, miszerint az eddig kistemplom bazár-épület 2. szám alatt fennálló

FÉRFI-SZABÓ ÜZLETEMET

czegléd-utca, Orbán-főház, Kardos és Bosznay urakkal szembe, helyeztem át.

Midőn ezt tudomásra juttatom, egyszersmind köszönetet mondok az eddig irányomban mutatott pártfogásért, — és kérem azt új üzlethelyiségemben is számomra fentartani.

Üzletemet a jelen őszi és téli évadra a legelősmertebb gyárak kelmével dusan és nagy választékban berendezve, bátor vagyok azt a t. közönség pártoló figyelmébe ajánlani, annak biztosítása mellett, hogy főtelevésem leendő ezen túl is a bennem helyezett bizalmat szolid kiszolgálásom által megérdemelnem.

Becsés rendelményeiket kérve és elvárva, vagyok tisztelettel

Szekely János,
férfi-szabó.

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat! 500,000 márka

főnyereményt ígér kedvező esetben a legújabb hamburgi nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóváhagyott és biztosított.

Ez az újabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 100.000 sorsjegyet közöl 50,000 nyereseményt kell bizonyítani, ezek között vannak főnyeremények esetleges 500,000 r. márka illetőleg

1 nyeres. a m. 800,000	26 nyeres. a m. 10000
1 nyeres. a m. 200,000	56 nyeres. a m. 5000
1 nyeres. a m. 100,000	106 nyeres. a m. 3000
1 nyeres. a m. 90,000	253 nyeres. a m. 2000
1 nyeres. a m. 80,000	512 nyeres. a m. 1000
2 nyeres. a m. 70,000	813 nyeres. a m. 500
1 nyeres. a m. 60,000	31720 nyeres. a m. 148
2 nyeres. a m. 50,000	16990 nyeresemény
1 nyeres. a m. 30,000	a m. 300, 200, 150, 124,
5 nyeres. a m. 20,000	100, 94, 67, 40 20.
3 nyeres. a m. 15,000	

Ezen nyereseményekből az első osztályban 2000 sorsolatot ki 117,000 m. összegben. — Az 1. osztály főnyeremény 50,000 M. fész s 2-ikben 60,000, 3-ban 70,000, 4-ben 80,000, az 5-ben 90,000 a 6-ban 100,000 a 7-ben pedig azonban esetleg 500,000 illetőleg 300,000, 200,000 stb. márkára emelkedik. A nyereseményhúzások tervszerűleg hivatalosan vannak megállapítva.

A legközelebbi első osztályú húzáshoz kerül 1 egész eredeti sorsjegy csak 3.50 ft. o. é. 1 fél " " " " " 1.75 ft. o. é. 1 negyed " " " " " 90 kr. o. é.

Mindennemű megbízások, a pénz beküldése postautóni fizetés vagy az összeg utánvétele mellett, főgőnt a legmondosabban teljesítenek, mindenki az állam címzettel ellátott eredeti sorsjegyet tőlünk saját kezébe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltek, melyekből úgy a nyeresemény beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden húzás után érdekelteit felénk felhívás nélkül megküldjük a hivatalos húzási lapstromot. Kívánatra a hivatalos tervet előre megküldjük megtekintés végett bérmentve és készek vagyunk nem tetszés esetében a sorsjegyet az összegnek visszafizetése mellett húzás előtt visszavenni.

A nyeresemények kiizetése tervszerűen pontosan s az állam jóvállása mellett történnek.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt és érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereseményeket fizetnek ki, többek között 250 000, 100,000, 80,000 60,000, 40,000 stb. márkával.

Egy ily, a legszolidabb alakra tekintett valószínű előreláthatólag mindenütt a legelősmertebb részvételre lehet bizony számítani s kérjük önökhöz, hogy minden megr. udelelet teljesíthessünk, a megrendeléseket mi marabb, de mindene setre f. é. november 14. előtt beküldeni

KAUFMANN és SIMON

bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

U. i. Ezennel köszönetünket nyilvánítjuk az eddig megajándékozott bizalomért, és kérjük eme újabb nagyszerű kitálatás sorshuzására becses figyelmeket.

A FENTEBBIEK.

Kolompér eladó

a kir. gazdasági tanintézetnél, házhoz szállítva méter. mázsája 2 frt (két kis zsák). Megrendelések, a lakás pontos megnevezésével a házmesternél.

„Több ezer m.-mázsá szén, szalma és törek eladó, esetleg helyben megetethető, miről bővebb felvilágosítást ad az uradalmi tisztartóság Pusztá-Hidvéghen. Posta Póroszló, Hevesmegye.

5517

885

Árlejtsési hirdetés.

Nagy-Károly város képviselő-testületének f. é. június hó 14-k napján tartott ülésében I. sz. alatt hozott határozatát a nagym. m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium 34002. sz. alatti leiratával helyben hagyván, az alkalommal a tervezett nagy gymnasium építési költségeit 39868 frt 27 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából, 1885. évi december hó 15-ik napjának 10 órája a n.-károlyi polgármesteri hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bantpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezetek figyelembe nem tognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett polgármesteri hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagy-Károlyban 1885. nov. 1. Dr. Serly Gusztáv, Schuszterich Ignác, bizottsági elnök. polgármester.

Ki nem küzd é nem szenved a tulnag

Családi áldás miatt.

E végett mindenkinek nem ajánlható eléggé egy nagy sikerű természetes eszköz. Egyszeri csekély költség. Kérdezők kérdések német nyelven intézendők. Löbau (Szászország).

Pfeiffer Henrik.

7205.

1885.

Bérlés hirdetés.

A város tulajdonához tartozó:
1., Elyseum és magas csapszék.
2., A Nyulas csapszék, a folyó évi November 13 n pénteken délelőtti 10 órákor, a városház nagytermében tartandó nyilvános árverésen, külön-külön bérlés adatnak, — az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban megtekinthetők.

Debreczenben 1885. novemb. 6-án a városi tanács.

Debreczen, 1885. nyomtatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

BOR-ÁRJEGYZÉK.

Csanak József

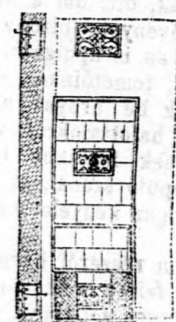
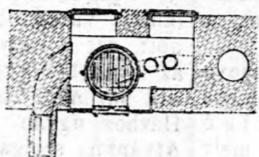
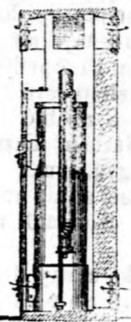
Debreczenben, Piacz-utca 1830. sz.

kereskedésében következő sajtátermésű borait elárulítja:

1862 évi	kertibakar	literes üveg	f. — 45.
1863 "	közönséges	" "	" — 40.
1868 "	Chassellas	" "	" — 50.
1868 "	közönséges	" "	" — 40.
1879 "	Chassellas	" "	" — 40.
1881 "	Chassellas	" "	" — 30.
1883 "	közönséges	" "	" — 20.
1873 "	P.-Bessenyoí	" "	" — 50.
1875 "	P.-Bessenyoí	" "	" — 40.
1875 "	P.-Bessenyoí félliteres	" "	" — 23.

A literes üvegek 10 krral, a 1/2 literesek 5 krral külön számíttatnak, és ugyanannyiért vétetnek vissza.

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:

VII. ker. alsó erdő-sor

3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhúzó zárdőnyeit

hullámzótt aczellemezéből; továbbá szabadalmazott Blazicek- és Brecka-féle töltő és szel-
őztetési

kályhák;

központi-fűtési berendezéseit.

Ajt szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építményeknél isko áknál, korbáknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőzést és nélkül, igen célszerűen alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába

tartozó munkáit u. m. épületei, mű- és szerkezeti lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségvetések, ingyen és bérmentve.

Hirdetés.

A H.-Böszörményben fekvő volt hajdukertületi székesházon szükségelt nagyobb mérvű helyreállítási munkálatoknak, a legkedvezőbb feltételek mellett ajánlkozó vállalkozó által leendő foganatba vétele, a nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak 57908 sz. a. kelt leiratában 2608 frt 36 krra előirányzott költség korlátain belül engedélyeztetvén: felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy amennyiben a megye levéltárában, valamint Böszörmény város polgármesterénél megtekinthető költségvetésben elsorolt munkálatok teljesítésére az ugyanott közszemlére tett részletes feltételek figyelembe vétele mellett vállalkozni óhajtanak, ez irányban folyó novemberhó 18-ik napjának 10 órájáig, mint a megtartandó árlejtsési határidejéig, zárt ajánlataikat 10% ovadék letétele mellett, Hajdumegye alispáni hivatalához annál inkább adják be, mert a később netán beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1885. novemberhó 9.

Rázsó Gyula,
Hajdumegye alispánja.

Butor eladás.

Egy csinos butor-felszerelés és egyes butorok jutányos áron eladók.

Nagypéterfia utca. 949. sz. a.

73. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom készítményének. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben
Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	18.20
C. Szinte közepszerű		17.20
0. Királyliszt		17.60
1. Lángliszt		17.—
2. Montliszt		16.40
3. Zaemlyliszt 1-ső rendű		15.40
4. " 2-od "		14.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		13.40
6. Szinte " 2-od "		12.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső "		11.80
8. Szinte " 2-od "		10.80
8 1/2. Barna " 1-ső "		9.—
9 1/2. Szinte " 2-od "		6.60
9. Lángliszt		6.—
10. Veres liszt		—
11. Finom korpá zsákkal		3.80
" " " " " " " " " "		3.40
12. Durva korpá zsákkal		3.40
" " " " " " " " " "		3.—
Simán őrölt liszt zsákkal a 75. kg.		8.40
" " " " " " " " " "		7.80

Dara és liszt 25 kl. zacskók. 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább

Debreczen, 1885. október 11.

A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:

A. B. C. O—9 számig 25 és 35 kilo.	
10 11. 12.	50
Simá liszt	75

Ez az „ü d v

Egy gondolattal a menti többségünkkel a giban »bátor volt egy ban fölvilágosítást kért kenti ellátásáról, külön segítség, az élelmezés mondjuk — a szellemi képzést és az e körül illeti.

Ezekre a kérdéseket Byland Rheidt gróf kört az osztrák delegáció bizottságában.

Hogy mit felelt nem jöhetjük, mint Byland Rheidt gróf szerez valóságos ú d v-nak, a hova epedve éves polgára a monarchia ország a katonai státus déiben inycenz leves, de a csatornáknak, sokaság falevelek és havannah-uton-utfélen.

Mesés dolgokat beszélte a gyűminiszter az ő katonáról. Es az osztrák delegáció hallgatták a mese-beszéd volna, hogy a katonai élethez kényelmes élet. Az igaz most se.

Érdemes megismerés a zásznai esettel, melyet miniszter valódi virtuozitárinte élelmezés dolgában látva a hadsereg és legkivánni való, hogy vacsorálegénység, a mi kitenek pontoktól krajczárból. I tudjuk tehát, hogy az most még — nem vacsoráreggeliznek, azt elbévitéz, ha kíváncsiak vagy azt is, hogy sok garnizonkenyer is ehetetlen.

Pedig az egész nyomat segíteni egyszerre és ugy viselő polgárság is hasznosák le a szolgálati időt tőre, vagy másféltre, ne hadgyakorlatokkal, és sok költség szabadul föl min legénységet és tisztikart, het elégiteni, nem is szóla munkaerő folszabadulásárgálai idő leszállításakoznak.

Hasonlóképp áll az egálat kérdése. Byland Rheidónök mondja ezt is, de a orvosi akademia élénk stímutatja, hogy a jelenlegi ges aktív létszámmal arányban a rendelkezésre ágek, és hogy a hadseregbe lálóási arány megdöbbent ha tudjuk azt is, hogy a korlatban van a sorvasztó vedők hosszú szabadságolá igen-igen sok katona ehaarovására az aktív létszámnyának.

Mégis arról a bánásról zott legrözsaszínűben a k niszter, melyben szerinte a szesülnek. Egy mondatát idcir-reglement-nak, melybe laltatik a tiszték számára, seget kímélik s hogy a ka jobban bánjanak. Byland zátette, hogy a reglementa kedése t e r m é k e n y t a a hadseregben.

Különféle dolgokat áll tenek a kormányfőrnök, mehet nekik elhinni, de en igazán bajos elképzelni. Ho